

”Bara för att man har skrivit en pjäs innebär inte att man sitter inne med alla svar hur man ska göra det.”

ett försök att vara *Dramatiker* och *Skådespelare* samtidigt

Isak Jänmark

Examensarbete för Scenkonstpedagog (YH)-examen

Utbildningsprogrammet för scenkonst

Jakobstad 2021

EXAMENSARBETE

Författare: Isak Järnmark

Utbildning och ort: Scenkonst, Jakobstad

Inriktning:

Handledare: Ragni Grönblom och Isa Schöier

Titel: En ny sida väcks till liv – ett försök att vara *Dramatiker* och *Skådespelar* samtidigt

---

Datum: 02.04.2021

Sidantal: 30

Bilagor: 1

Abstrakt

I mitt skriftliga examensarbete behandla jag frågan: hur skådespelar man sitt eget manuskript? Vilka för- och nackdelar finns det? Jag skriver utgående från mina egna upplevelser av min pjäs *Charlie*. Jag kommer beröra frågor som *Hur skriver man ett manuskript?* Hur skrivprocessen började för mig, vilket tema jag utgick från och hur jag hanterade skrivkrampen. Även mina upplevelser att skådespela mitt manus och se en annan skådespela mitt manus. Jag går även igenom mitt *val av regissör/skådespelare* och hur det är att göra strykningar.

Språk: svenska

Nyckelord: Dramatikern, Skådespelaren, Samarbetet,

BACHELOR'S THESIS

Author: Isak Järnmark

Degree Programme: Bachelor of performing arts

Specialisation:

Supervisor(s): Ragni Grönblom, Isa Schöier

Title: A new side of me wakes up – a tryout of being a *Playwright* and an *Actor* at the same time.

Date 02.04.2021   Number of pages 30

Appendices 1

Abstract

In my thesis I start with the question: How to work as an actor in your own play? What are the pros and cons? I base my writing on my own experiences working on my play Charlie. I will touch on questions such as: How do you write a script? How did the writing process start for me, what theme did I start from and how did I handle writer's block? I also write about my experiences of acting my script and seeing another actor acting my script. I also go through my choice of director/actor and what it is like to delete lines and scenes.

Language: Swedish

Key words: Playwright, Actor, Cooperation

Innehållsförteckning

1. En ny sida väcks till liv.....	4
1.1 Examensarbetets syfte och frågeställning.....	4
1.2 Uppsatsens upplägg.....	5
2. Det var en gång.....	5
2.1 Hur allt började.....	5
2.2 Skrivprocessen.....	6
2.3 Blockeringen.....	7
3. Arbetsgruppen <i>Charlie</i>	8
3.1 Val av skådespelare.....	8
3.2 Visionen.....	9
4. Repetitionerna.....	9
4.1 Fördelar med att vara <i>dramatikern</i>	10
4.2 Nackdelar med att vara <i>dramatikern</i>	11
4.3 Balanserar upp varandra.....	12
5. Strykningar, på gott eller ont?.....	13
5.1 Emilia försvinner.....	13
5.2 Skådespelarens strykningar.....	15
5.3 Pjäsen är för lång.....	16
5.4 Komedi.....	17
5.5 Komedin i tragedin, var går gränsen?.....	19
6. Skådespelaren.....	20
6.1 Vem är pappan.....	20
6.1.2 Sökandet ensam.....	20
6.1.3 Sökandet i grupp.....	21
6.2 Medspelaren hittar Charlie.....	21
6.3 Genomdrag för kurskamrater.....	22
6.4 Frälsningen 17.1.2021.....	23
7. Genrepet vs AUROA festivalen.....	24
7.1 Genrepet.....	24
7.2 AUROA festivalen.....	25
8. Sammanfattning.....	27
Källförteckning.....	30
Billagor	31

1. En ny sida av mig väckts till liv.

Scenkonstutbildningen på Yrkeshögskolan- Novia i Jakobstad har på allt sätt väckt gamla passioner men även nya har kommit till liv. Skådespelaryrket har alltid varit fascinerande för mig och länge har jag velat jobba med det här yrket. Så när jag inte kom in på skådespelarutbildning vid Teaterhögskolan i Helsingfors började jag titta runt på andra möjligheter där jag kan använda mig av mina kunskaper av teater och främst då skådespelandet fast på ett annat sätt. På måfå sökte jag på Google "teaterlärarutbildning Finland" och genast hittade jag Scenkonstutbildningen, Novia Jakobstad. En utbildning jag lyckades komma in på och det är här som nya passioner väcktes till liv. En utav dem var skrivandet. Kursen dramaturgiskt skrivande som vi hade i årskurs 2 var rolig, inspirerande och förlösande. Under kursen hade jag chansen att skapa något som kommer direkt från mig själv genom skrift. Så när examensarbetet kom förbi hörnet visste jag direkt vad jag vill göra, jag ville skriva min egen pjäs och medverka som skådespelare i uppsättningen.

Varför väljer du att både vara *skådespelare* och *dramatiker* på samma gång, frågade jag mig själv. Nu har jag chansen att utmana mig själv, jag har chansen att testa på medan jag fortfarande studerar, det handlar fortfarande om en läroprocess och framförallt får jag chansen att ta upp ett ämne som jag vill ta upp där jag får säga min åsikt genom en konstform som jag älskar.

1.1 Examensarbetets syfte och frågeställning

- *Hur skriver man sin egen text?*
- *Hur skådespelar man sin egen text?*
- *Vad är viktigt för mig när jag väljer en regissör?*
- *Strykningar, gott eller ont?*

Detta var de centrala frågorna jag stötte på under mitt konstnärliga examensarbete, föreställningen *Charlie* och det är de frågor jag kommer fokusera på i denna uppsats. Jag kommer att utgå från mina egna erfarenheter av det jag lärde mig under processens gång när jag jobbade med mitt konstnärliga och skriftliga examensarbete men även från litteratur och en intervju:

- *Den listiga konsten – Att skriva och regissera dramatik*, Ordfront (2005) av Alan Ayckbourn.
- Intervju med Andreas T. Olsson. – En intervju jag satt högt värde på. Jag är väldigt glad att jag fick den chansen att samtala med Andreas. Första gången jag hörde om honom var genom Regikurs 2. Vi bekantade oss med Andreas pjäs "*Sufflören*" en alldeles underbar monolog som är skriven på ett sätt som jag verkligen gillar. Där man blandar komedi och tragedi.
- PRINCIPERNA FÖR REGIARBETE, Kaisa Korhonen

1.2 Uppsatsens upplägg

Jag hade svårt att välja hur jag skulle lägga upp mitt skriftliga examensarbete, men sen fick jag förslaget att jag kunde föra en fiktiv dialog mellan *dramatikern* och *skådespelaren* som diskuterar under processen av *Charlie*. Det lätt spännande så jag tog emot den idén. Sen finns också en "tredje" person, Isak, som diskuterar vidare och reflekterar med sig själv, Ayckbourn och Andreas T. Olsson. Den här uppsatsen är skriven från min synvinkel och mina egna reflektioner.

2. DET VAR EN GÅNG...

I detta kapitel kommer jag att fokusera på skrivprocessen. Hur pjäsen *Charlie* kom till, vad för svårigheter jag stötte på när jag skrev och hur jag bar mig åt för att övervinna den.

2.1 Hur allt började.

"Jag ska skriva en pjäs. Vad ska jag skriva om? Vad vill jag ge publiken?" – Isak Järnmarks tankar

Det beslut jag tog från allra första början var att jag ville ta upp temat "förlåtelse". Betydelsen av och vikten av valet att förlåta. Detta är något som jag tror är väldigt viktigt att ta upp, för att jag upplever att det mer och mer försvinner i dagens samhälle. Där tillkommer en attityd av: "den förtjänar inte att förlåtas." Här ligger själva kärnan varför jag ville skriva en pjäs om temat förlåtelse. För det handlar inte om att förtjäna, det handlar om att göra ett val. Pjäsen är präglad av min egen tro, kristendomen, vilket är byggt på den sanning att Gud utgav sin egen son för att dö för oss så att vi kunde få evigt liv. Alltså kort sagt han förlät oss våra synder och skapade ett sätt för oss människor att kunna komma till honom. För att ta några citat från bibeln:

³Om du, HERRE, tillräknar missgärningar, HERRE, vem kan då bestå? ⁴Men hos dig finns förlåtelse, för att man ska frukta dig. (Psalm 130:3 - 4 svenska folkbibeln, 1917 översättning)

¹⁸Kom, låt oss gå till rätta med varandra, säger HERREN. Om era synder än är blodröda, skall de bli snövita, om de än är röda som scharlakan, skall de bli vita som ull. (Jesaja 1:18 Svenska folkbibeln, 1917 översättning)

³⁷Döm inte, och ni skall inte bli dömda. Fördöm inte, och ni skall inte bli fördömda. Förlåt, och ni skall bli förlåtna. (Lukasevangeliet 6:37 Svenska folkbibeln, 1917 översättning)

"...Den som är utan synd må kasta första stenen på henne." (Jesus pratar till folkmassan som ville stena en prostituerad, Johannesevangeliet 8:7 svenska folkbibeln, 1917 översättning)

Förlåtelse handlar inte om att förneka vad man har gått igenom, det handlar inte om att förminska något heller, det handlar om att bearbeta det man gått igenom och aktivt göra ett val att inte förbli ett offer för sina omständigheter eller sina erfarenheter. Jag *personligen* tror att man inte kommer att bli helt helad om man inte väljer att förlåta. Efter att jag valt temat, så valde jag att skriva en pjäs i en dialogform, alltså jag vill inte skriva en monolog, av den enkla anledningen,

att jag inte vet hur man skriver en monolog. Jag tycker även bättre om dialoger mellan två skådespelare, det är roligare att spela och roligare att skriva. Det andra beslutet jag tog var att hitta någon som kan regissera. Jag ville fokusera mig på att spela, för det är där mitt hjärta ligger, och jag tror att man kan hitta något mer om man använder sig av en utomstående regissör. Det viktigaste för mig, när jag tänkte på att använda en utomstående regissör, var att hitta någon som har samma etiska värderingar/ tro som jag själv. Jag var rädd för att mitt tema om förlåtelse skulle försvinna eller ta en annan väg som jag inte var intresserad av annars. Jag vände mig till min kurskamrat *Julia Hellén* för jag känner att hon respekterar och har förståelse för min tro.

2.2 Skrivprocessen

Fundamentet (grunden) för allt regiarbete är det personliga. Behandla ett ämne som är betydelsefullt för dej själv. Det måste finnas en spänning mellan verket och regissören. (Kaisa Korhonen PRINCIPERNA FÖR REGIARBETE)

Jag skulle kunna spela precis vad som helst på scen, självklart, jag skulle kunna skriva om vad som helst, men jag är inte intresserad av det. För jag vet redan att jag kan inte spela allting lika bra eller jag kan inte skriva allting lika bra. Jag kan inte skriva en science fiction roman om incest det är inte en tematik som jag, ja jag skulle kunna läsa nån som har skrivit om de, men jag kan inte tillföra något, jag går inte igång på den sortens berättelser (intervju med *Andreas T. Olsson*, Tisdag 16.3.2021)

Mina texter är alltid personliga, då jag tar inspiration från mitt egna liv. Det var ingen skillnad när jag skrev föreställningen *Charlie*. Den första skrivdagen var i mitten av maj 2020, vi skulle snart ha vårt uppspel på kursen Regi 2, där vi arbetade med "*Sufflören*" en monolog som är skriven av *Andreas T. Olsson*. Det fanns tid över så jag använde den med att börja skriva. Som *dramatiker* gjorde jag upp en plan, vare sig det fanns inspiration eller inte skulle jag sätta mig ner och skriva ner tre sidor varje dag. Det var något jag lärt mig från Dramaturgisk skrivande, skriv, börja bara skriva, det är ett sätt som fungerar för mig. Så vad är det jag har just nu:

1. *Vad vill jag ha för tema? – "förlåtelse"*
2. *En idé till en berättelse* – handlingen kretsar kring en pappa som mist sin son, Daniel, i en tragisk olycka under hans uppsikt. Pappan kan inte förlåta sig själv. Emilia, pappans fru och Daniels mamma, lämnar pappan efter att han tagit till sig alkoholen som hjälp mot sin ångest. I den mörkaste stund i hans liv, han är nu fränskild, han har förlorat sitt jobb och alkoholen börjar ta död på honom, hittar han Daniels favoritmjukisdjur Charlie. Charlie kommer till liv på natten ditt skickad av pappans son för att hjälpa honom bli av med alkoholen och kämpa för sitt äktenskap.
3. *vilken genre?* - tragikomedi ligger nära mitt hjärta och det är något jag vill använda mej av.

"Det finns en gammal skådespelarregel: När du spelar en girigbuk betona hans generositet. Detsamma är sant när man skriver en pjäs, och i allra högsta grad när man regisserar. Ju mörkare ämnet är, desto mer ljus måste man sprida." (Alan Ayckbourn, *Den listiga konsten – Att skriva och regissera dramatik* s. 15)

Detta citat hittade jag när jag började mitt skriftliga examensarbete och jag har upptäckt att det var just i dessa banor jag själv tänkt, få fram ljuset i mörkret. Det är inte alltid lätt, jag ville inte skämta bort ämnet förlåtelse som jag tar på största allvar men inte heller göra en sån allvarlig tung pjäs att det blir för jobbig att se på. Att hålla balansen utan att försumma det ena eller andra är något man får se upp för.

DRAMATIKERN

Om jag måste välja en scen som jag tyckte var svårast att skriva, så måste jag säga scen 1. Så mycket hänger på den första scenen, som ska väcka publikens intresse och nyfikenheten av att vilja följa med och se vad är det som kommer att hända. Den sätter liksom tonen för hela pjäsen framåt. Så mycket press kände åtminstone jag när jag satt och började skriva. Scenen börjar med att pappan kommer ut på scenen med en flaska i handen. Han sätter sig på sin vardagsrumssoffa mitt emot publiken och börjar titta på en hemmavideo. Publiken ser inte filmen, men ljudet spelas upp i högtalarna. I filmen leker pappan kurragömma med sin son Daniel och filmen har en sådan påverkan på pappan att han hoppar upp och leker med där och då. Han springer, hoppar runt och frågar var är Daniel. Under leken får han syn på sin flaska. Han kastar ut den genom fönstret av ren vrede och fortsätter leta efter Daniel. Jag ville väcka publikens intresse och undran att vad har hänt?

Det finns ett program på youtube av Close/up with the Hollywood reporter, som heter: "Full actors roundtable" där de samlar några av världens största skådespelare. I det finns ett avsnitt med skådespelare som jobbar med komedi och en som var med var skådespelaren Sacha Baron Cohen. Han berättar om när han var på universitetet och spelade teater, med en genre som heter tragikomedi (ex. "Fiddler on the roof"). Där karaktären är rolig i akt 1 och får publiken att skratta vilket gör att publiken fastnar för karaktären. Senare i akt 2 när karaktären går igenom tragedi börjar publiken att gråta, för de känner så med karaktären (<https://www.youtube.com/watch?v=yz0bjLk9rUo> 17:51– 18:53) När jag skrev Charlie hade jag detta i tankarna, jag ville ha en lätthet, en komisk aspekt, med situationer av missförstånd som uppstod eller snabba replikväxlingar som jag tycker är riktigt roliga.

2.3 Blockeringen.

"Å andra sidan är det ett vanligt nybörjarmisstag att vara så besatt av innehållet att man riskerar att skapa ett drama som är så tungt att det omöjligt kan rör sig ur fläcken. Med andra ord, det kan finnas för många idéer i en pjäs". (Den listiga konsten – Att skriva och regissera dramatik, Alan Ayckbourn, s.21, Ordfront 2005)

DRAMATIKERN

Jag fastnade och visste inte om jag skulle klara av att ta mig igenom det. Jag började ifrågasätta hela min idé och mitt skrivande. Var det värt att följa upp? Sist jag lämnade Charlie och pappan var

mitt i scen 5 när Charlie "predikade" för pappan om förlåtelse. Vad skulle hända nu? Vart ska de fara vidare?

Skrivkramp kan vem som helst råka ut för. Det kan bero på många olika saker som, personliga stormar som påverkar och får en tappa tron på sig själv, är bara ett exempel. Det viktiga i sådana lägen är att hitta ett sätt att komma vidare, det kan se ut på olika sätt. I mitt fall behövde jag ett bollplank som kunde ge mig förslag eller bara en uppmuntran som skulle stoppa självkritiken och ge fart åt flödet av kreativitet.

DRAMATIKERN

Jag skickade ett mail till min lärare Gabriele Alisch och bifogade med mitt manus. Jag hoppades få feedback om hur jag kunde fortsätta eller bara en uppmuntran att inte ge upp. Responsen jag fick var mycket fin och stärkande. Det var definitivt värt att följa upp mitt skrivande igen. Med en gång kom skrivglädjen. Så de följande veckorna satte jag mig ner varje kväll och skrev. Jag visste inte alltid vad som kommer att hända pappan och Charlie när jag satte mig ner framför datorn, men jag fortsatte att skriva ändå. Skriv, bara skriv.

3. ARBETSGRUPPEN CHARLIE

I det här kapitlet kommer jag fokusera på arbetsgruppen. Vad behöver man tänka på när man väljer en skådespelare till sin pjäs? Delandet av visionen till arbetsgruppen.

3.1 Val av skådespelare

"Jag kan bara skriva med skådespelare i åtanke." (Andreas T. Olsson, intervju, tisdag 16.3.2021)

Redan från första skriv dagen hade jag en specifik kurskamrat i åtanke som skulle spela mjukisdjuret *Charlie*. Skolstarten började och det visade sig att min kurskamrat redan hade andra planer för ett examensarbete.

DRAMATIKERN

Onej, vad ska jag göra nu? Jag saknar en skådespelare och har ingen aning om hur jag ska hitta en ny. Jag var rädd att jag inte skulle kunna sätta upp min pjäs efter allt hårt arbete. Skriva om det till en monologform kändes inte alls som en bra idé och att engagera utomstående kommer kosta pengar.

Här fick jag börja tänka om. Det är inte lätt, men jag fick helt enkelt bara tänka om, det måste finnas någon som kan spela rollen. Jag bestämde mig att fråga om någon från tvåan ville ha rollen? Jag bestämde mig för att fråga *Lauri Tarvainen*. Jag har uppskattat de rollinsatser jag sett honom ta sig an förr och hoppades att han kunde spela mjukisdjuret *Charlie*. Lauri var intresserad av

rollen. Nu hade jag en skådespelare. Frågan jag ställde mig, kommer vi kunna göra detta tillsammans?

3.2 Visionen

Första mötet mellan regissören, medspelaren och mig själv ägde rum den 8.10.2020. Ett snabbt lunchmöte där vi bekantade oss med pjästexten, jag fick berätta min vision, förlåtelsens betydelse, kraft och hopp, och regissören och medspelaren fick chansen att ge feedback på manuskriptet.

DRAMATIKERN

Vårt allra första möte, jag var lite nervös, det var nu som jag skulle berätta om min vision. Så jag berättade att pjäsens tema är förlåtelse. Jag tror att många har missförstått vad det är. Förlåtelse är ett val och inte en känsla. Man kan göra ett aktivt val att förlåta, jag väljer att oavsett hur jag känner mig just nu så förlåter jag, känslor kan ta längre tid och det är helt ok. Oförmågan att förlåta förvandlar sig snabbt till bitterhet och om jag får citera en av mina lärare från Livets Ord bibelskola som sa: "Bitterhet är som att dricka gift och hoppas att den andra personen ska dö". Man blir aldrig riktigt fri innan man gjort valet att förlåta. Jag hoppas att publiken ska känna ett hopp när de går ut från föreställningen. Jag kommer ihåg att jag var mest nervös över att berätta om min syn på förlåtelse för det kanske skulle bli för bibliskt för regissören och medspelaren, men det kom aldrig upp några såna kommentarer. Jag ville gärna höra vad de tyckte om texten.

Regissören gav sina kommentarer, mycket hade att göra med att få fram en annan sida hos pappan än bara vrede, finns det något annat som man kan plocka fram hos honom? Det fanns lite upprepande scener, kunde man kanske stryka en och skriva en ny scen? Jag skrev upp alla förslag innan vi dök in på Charlie, mjukisdjuret. Det är en komplex karaktär som har många sidor i sig, den är både barnet och ängeln, både lekfull och äger stor vishet. Hur gestaltar man en sån karaktär?

DRAMATIKERN

Charlie är inspirerad av Hobbe från serien "Kalle och Hobbe" skriven av Bill Watterson. Hobbe är en mysig liten mjukistiger, Kalle är en 6-årig pojke som äger denna mjukistiger och det är hans bästa vän. Hobbe är full av lekfullhet men har också en smula vishet i sig när han ger sin syn på livet till Kalle och det är lite så jag ser även Charlie. Jag gick ifrån mötet väldigt glad. Det som fastnade hos mig efter mötet var regissörens ord: "Det finns en diamant här, nu gäller det bara att slipa fram den mer". Så det var väldigt roligt att höra att andra tyckte om det.

4. REPETITIONERNA

Att hålla *dramatikern* och *skådespelaren* separerade från varandra var en svårare uppgift än jag hade räknat med. Hur jobbar man som skådespelare med en text man själv har skrivit? Finns det fördelar och nackdelar med att skådespela sin egen text?

4.1. Fördelar med att vara dramatikern

Fördelarna med att skriva sitt eget manuskript:

1. En klar bild hur det ska se ut.
"det man kan tillföra som skrivande skådespelare, är ju i bästa fall, att man har en kunskap om hur saker och ting fungerar sceniskt" (Andreas T. Olsson)
2. Man kan redan börja repetera i skrivprocessen
*"-när jag skrev den i skolan, var det som om jag skrev den och repeterade samtidigt".
(Andreas T. Olsson om första gången han la upp Sufflören Andreas Examensarbete som senare hamnade på Dramaten)*
3. Alltid chans att göras på nytt
"-den stora vinsten med att skriva till sig självt, att man kan skriva saker som man redan vet att det här kan jag lära mig över tid, det här kan jag återvända till" (Andreas T. Olsson om sufflören)
4. Ägar rätt.
"-man är, vad ska man säga? Fullständigt fri i relation till att man kan ändra, man kan lägga till, man kan dra ifrån, och ofta handlar det inte om stora saker- (Andreas T. Olsson fördelar med att skriva sitt eget manus)
5. *Man lär sig replikerna väldigt snabbt (Isak Järnmark)*

SKÅDESPELAREN

Detta var äntligen dagen då jag skulle få börja jobba, vilket jag längtat efter att få göra. Jag var nervös men väldigt energisk. Det var överraskande för mig att se hur snabbt jag lärde mig replikerna.

DRAMATIKERN

Det var inte konstigt. Du hade ju följt med i skrivprocessen hela tiden och läst texten många gånger.

SKÅDESPELAREN

Det är sant och redan då bestämde vi oss hur scenerna skulle spelas ut. så jag kände mig väldigt förberedd när vi kom tillsammans för första gången. Jag kunde redan mina repliker riktigt bra, jag visste redan vem karaktären var, mer förberedd kan man inte va.

4.2 Nackdelar med att vara dramatikern

"Vi har de nya unga dramatikerna... Den här sortens författare måste behandlas med stor varsamhet och få en vänlig upplysning om att de har valt ett medium där det skrivna ordet bara är startpunkten och inte slutmålet." (Den listiga konsten – att skriva och regissera dramatik av Alan Ayckbourn, s.123, Ordfront 2005)

"-jag ser inte skillnaden mellan skrivandet, skådespeleriet och regin" (Andreas T. Olsson)

Det som Andreas pratar om är bra om man regisserar sig själv, men i mitt fall som hade en regissör var det ibland förödande att jag redan "visste" hur en scen skulle spelas. Som *dramatiker* kunde jag störa mig på de ändringar som skedde i manuskriptet. Repliker som byttes ut eller ströks, eller som i öppningsscenen, det var mycket scenanvisningar hur scenen skulle spelas upp. Som *skådespelare* såg jag själv nödvändigheten att stryka vissa repliker eller strunta i scenanvisningar. Som vår regissör sa: "scenanvisningar är inte regler utan mer förslag".

DRAMATIKERN

Varför följer ni inte manuset? Det stod ju klart och tydligt hur öppningsscenen ska vara!

SKÅDESPELAREN

Vi har utforskat scenanvisningarna, men det funkar inte på scenen.

DRAMATIKERN

Vad är det som inte funkar?

SKÅDESPELAREN

Det står skrivet i manuset när pappan försöker skriva i sin dagbok så stör flaskan honom, så mycket så att han stänger in flaskan i ett skåp och sen sätter sig ner på soffan igen. Därifrån går han upp och går mot skåpet och tar ut den igen. Visserligen skulle man kunna spela upp den så, men vi fick aldrig till den, jag hade ingen riktigt impuls till att ställa mig upp och det blev bara rörigt. Hela scenen blev lite rörig det var så mycket som hände. Därför försöker vi ändra och testa på andra lösningar.

DRAMATIKERN

Jag kan då skriva om den.

SKÅDESPELAREN

Nej det kan du inte. Manuset är klart. Resten ligger på oss nu, lita på oss vi kommer inte att förstöra din vision, vi jobbar bara fram den på scenen.

Detta var ett fenomen som hände väldigt ofta, *dramatikern* stod ofta i vägen för *skådespelaren*, han ville lösa alla problem med att skriva om hela manuskriptet. Vad jag märkte under de stunder

var att det är svårt att släppa mina idéer om hur jag tänkte mig att det skulle framföras då jag skrev manuskriptet. Men även om det var svårt i den här situationen så är det inget mot vad det kunde ha varit, ifall jag själv inte medverkat som *skådespelare*. Då kan jag tänka mig att det skulle vara mycket svårare för "*dramatikern*".

4.3 Balanserar upp varandra

"Bara för att man har skrivit en pjäs innebär inte att man sitter inne med alla svar hur man ska göra det." – Andreas T Olsson (intervjuad 16.3.2021)

Något jag har insett medans jag har skrivit på min skriftliga examen är att *skådespelaren* har varit en motbalans till *dramatikern* i många fall. Med det menar jag att *skådespelaren* var en motkraft, som *skådespelare* höll jag med om att det var flera tillfällen som det behövdes en strykning (mer om strykningar följer i kapitel 5). Om jag enbart hade skrivit pjäsen och sett andra skådespelare ta an sig rollerna med en regissör hade det varit mycket svårare att se de förändringar som gjordes. Sen var det stunder då regissören ville undersöka en scen och då var *skådespelaren* alltid villig att göra det. Exempel på en text som jag som *skådespelare* sa direkt att detta behöver strykas:

M: (tar upp pappans dagbok och börja läsa)

Tystnaden omsluter mig, jag ser inget, jag hör inget, jag känner inget.

Dina händer är långt ifrån mig, ditt ansikte bleknar bort för varje dag.

~~*Kvällen kommer och mitt raseri vaknar, det är allas fel och ingens fel.*~~

~~*Morgonen vankas och jag förtärs över att få leva en dag till.*~~

~~*Vreden byts ut till sorgen.*~~

~~*En dag till utan dig, en dag till utan ditt skratt, din lek, ditt bus.*~~

P: Sluta läs i den!

~~*M: Sorgen byts ut till självhat. Livet är mitt straff, döden är min frihet. Straffet är plågsamt och långt. Självhat byts ut till vreden. Slutet på karusellen, som går om och om och om igen, det finns ingen början och inget slut.*~~

P: (sliter boken ur handen från Mjukisdjuret)

Du vet ingenting om vad jag har gått igenom! Så sluta tro att jag på något sätt behöver din hjälp.

SKÅDESPELAREN

Detta var en text som jag behövde stryka, det är inget fel på texten den är fin tycker jag, den är bara för lång. Charlie (mjukisdjuret) läser väldigt mycket från pappans dagbok innan han sliter den ur hans händer. Om pappan inte vill att han ska läsa ur hans dagbok så måste han gå fram mycket tidigare skedde.

DRAMATIKERN

Efter att ha sett det på golvet kan jag erkänna att det var ett för lång text, men det var svårt för jag tyckte att det var en fin text som tar fram så mycket av hur pappan känner sig, sorgen är så stor men han känner att han inte förtjänar att bli bättre.

SKÅDESPELAREN

Men där kom också regissören in och hjälpte. Om vi stryker bort hälften av replikerna i dikten? Andra hälften låter mer som om han skriver ett självmordsbrev.

DRAMATIKERN

Det är sant, men jag gillar även det stycket. Speciellt repliken: "Livet är mitt straff, döden är min frihet."

SKÅDESPELAREN

Jag måste hålla med regissören här, den repliken är lite för mörk. Jag tycker inte den behövs.

DRAMATIKERN

Ja vi stryker den repliken då och ser hur det går.

5. Strykningar - På gott eller ont

I detta kapitel kommer jag gå in mer på strykningar som skedde under processens gång. Skillnaden mellan *dramatikerns* strykningar och andras förslag. Jag kommer även beröra frågan komedi: vad är det?

5.1 Emilia försvinner.

Det kom ett tillfälle när repetitionerna redan hade påbörjat, vi var inne på vår andra träff på golvet och jag hade fortfarande handledningsträff med **Isa Schöier**, min handledare för skrivandet av manuskriptet. Det fanns en tredje osynlig karaktär, Emilia, pappans fru, Daniels mamma. Emilia har lämnat pappan ett år efter sonens död. Charlies uppgift är att få pappan att ta kontakt med henne igen. Isa påpekar att problemet med alkoholen aldrig blir löst och fokuset flyttar sig till ett kärleksproblem.

DRAMATIKERN

Jag kunde inte släppa Isas kommentar om manuset byter riktning så snabbt och att alkoholproblemet bara rinner ut i sanden. Hela dagen går jag och tänker på det och jag får en idé: "vad händer om jag tar bort karaktären helt och hållet". Den kvällen bestämde jag mig för att ta stryka bort henne. Så utan att prata med regissören eller medspelaren fattar jag beslutet att skriva om manuset. Först för att se hur ser det ut om Emilia inte är med? Detta betydde att många scener försvann och jag var tvungen att skriva en del nya scener. Det var ett djärvt drag att skriva om

manuset i ett sånt sent skedde, men jag kände att det var nödvändigt. Nu kom det nya scener och en av mina nya favorit scener blev scen 6:

(Pappan har en mardröm, publiken hör ljud: fåglar, vinden som om de var ute i parken sen hör man en bil högre och högre. Bilen bromsar hastigt och publiken hör en krasch. Pappan flyger upp).

P: DANIEL!

(Pappan tittar runt, han är rädd, det ser ut som om någon kallar på honom. Pappan sätter sig ner på golvet. Han börjar se efter flaskan, men upptäcker att mjukisdjuret har flyttat på det. I bakgrunden så hör man bilen igen, kraschar, ljuset bytts ut till rött, pappan letar ivrigt efter flaskan. Han blir mer och mer desperat och gör allt för att överrösta ljuden. Han hittar till slut flaskan och börjar genast att dricka ur den, ljuden sänkts ner ljusen blir mer till det normala. Mjukisdjuret kommer inrusande, han ser pappan ligga på golvet med flaskan i handen, han går fram till pappan och försöker hjälpa honom upp)

P: Vad håller du på med? Släpp mig. *(mjukisdjuret ignorerar pappan och försöker få honom upp på soffan)* Släpp mig säger jag.

(pappan kommer upp i soffan, mjukisdjuret försöker ta flaskan från pappan. Pappan märker det och puttar undan mjukisdjuret) Lagg av med det där! Du tar inte flaskan en gång till hör du mig!

M: Förlåt, jag ska inte ta den. Vad hände?

P: Inget. Jag vart bara törstig och kunde inte hitta flaskan bara. Det är det enda.

M: Är du säker på det?

P: Ja! Du kan gå och lägga dig igen. *(Mjukisdjuret ställer sig upp och börjar gå)* Hej Charlie. Göm aldrig flaskan igen! Hör du mig?

M: Jag hör dig. Vi talas vid imorgon igen.

Det blev min favorit för istället för att pappan berättar för mjukisdjuret om olyckan så får vi se det utspela sig framför oss på ett mer åskådligt sätt. Historien blev mer "ren" efter att jag tog bort Emilia, vad jag menar med ren är att berättelsen blev klarare. Charlies uppgift blir också klarare och på ett sätt mer intim med pappan. Det finns ingen tredje person som han försöker få pappan att kontakta och på ett sätt nästan ta över hans uppgift med att se efter pappan. Utan nu finns det bara de två. Nu är det ännu viktigare att han hjälper honom att ta itu med sina problem. Nu var det bara att skicka det till min regissör och medspelare för att höra vad de tyckte.

Alan Ayckbourn skriver i sin bok *Den listiga konsten att skriva och regissera dramatik* att som regissör bör du stryka långt i förväg innan manuskriptet når skådespelaren, annars kan det bli krig.

"På samma sätt kan strykningar under repetitionerna leda till krig. En skådespelare som har suttit uppe sent för att lära sig en text, repeterat den, format den och till och med fått skratt från sina kollegor gör oftast motstånd om han är på väg att berövas den." (sid 126)

Även om jag förstår vad han menar så håller jag inte med, i alla fall inte i mitt fall. Berättelsen fungerade inte, så den behövde ändras och det var ingen som klagade över det.

5.2. Skådespelarens strykningar

"Ja alltså när man står där och ska göra saker, då känner man, funkar det inte så stryker man ju och ändrar. Svårare än så är det inte." (Andreas T. Olsson, intervju 16.3.2021)

Strykningar eller ändringar sker alltid i manuskript, situationer man skrivit ner och "sett framför sig" i skrivande from funkar inte alltid i praktiken, omformuleringar kan ske för att få fram kärnan i scenen klarare och enligt min uppfattning så är det hela idéen med strykningar och ändringar. Under arbetet av produktionen *"Charlie"* upptäckte jag att det var lätt att stryka om jag som *skådespelare* upptäckte att en scen inte fungerade, men det var annorlunda när regissören eller medspelaren ville göra ändringar.

SKÅDESPELAREN

När vi började repetera på scenen märkte jag redan av scen 2, att scenanvisningarna inte funkade och resultatet blev att scenen hade för mycket text:

M: Det är jag, Charlie.

P: *(Stirrar på Charlie)* Ut. Ut ur mitt hem! Jag har fått nog av dig nu.

(Pappan drar upp Charlie ur lådan och försöker dra honom mot ytterdörren, Charlie kämpar emot)

M: Aj. Vad gör du? Du kan inte göra så här! Man kan inte vräka ut någon på så kort varsel! Hur ska jag hitta ett annat ställe att bo på?

P: Det är inte mitt problem och du har aldrig bott här, jag förstår inte varför du har kommit hit, kläd så här och försöker övertyga mig om att du skulle vara ett mjukisdjur!

M: Jag vet att det måste kännas märkligt för dig – jag är inte dum, bara uppstoppad. Om du bara lyssnar på mig så kan jag bevisa det för dig.

Vad som hände var att jag stod och tryckte upp Charlie mot väggen efter min replik: "ut ur mitt hem", resten av tiden står jag och bara lyssnar på Charlie. Om pappan vill kasta ut Charlie ur sitt hus skulle han inte lyssna så länge på honom. Så då var det bara att ändra på det, istället för att pappan sliter med att försöka få ut Charlie och sen ger upp när han inte kan, så kastar han ut helt enkelt ut honom. Då sker vissa av Charlies repliker utanför dörren samtidigt, som pappan och publiken får se det magiska, att en låst dörr inte är ett hinder för Charlie. Han kan komma in i alla fall.

Hur var det då med strykningsförslag som inte kom från mig som skådespelare? Det var ibland svårare att göra ändringar på såna scener som jag inte såg direkt att detta behöver strykas ex:

P: ~~-Allt påminner mig om honom, överallt jag går så ser jag saker som påminner mig. Gunger, han älskade att gunga.~~

P/M (*Samtidigt*): ~~"Titta pappa jag flyger" (Skratt)~~

Det är repliker från scenen efter att *pappan* kommer hem från baren och berättar för *Charlie* hur allt runtomkring honom påminner honom om Daniel. Det var diskussion i gruppen om den här scenen funkar. Medspelaren hittade inte någon yttre impuls till att säga repliken "Titta pappa jag flyger". Tanken med repliken var minnet, en inre impuls, till repliken. Jag förstår att teater är teatral, för att citera *Andreas T. Olsson*:

"Trovärdigt men förhöjt, det ska inte vara tvekan om att det är teater eller skådespeleri"

Teater är inte naturalistiskt. Om man bara ser två skådespelare tala på scenen utan att se någon handling så blir det tråkigt. Men jag tror inte att man inte kan ha scener som är mer berättande. Personligen finner jag skådespel som mest fängslande när jag ser två skådespelare bara sitta och förra en dialog emellan varandra utan att jag i publiken blir uttråkad en sekund. Jag skrev scenen för att utmana mig som skådespelare och pröva om jag skulle lyckas med en sådan scen. Efter diskussion mellan arbetsgruppen strök vi ändå replikerna. Både regissören och medspelaren såg inte meningen med scenen, det finns ingen handling eller något på scenen som ger en impuls till replikerna.

5.3. Pjäsen är för lång.

Att stryka scener/repliker, för att korta ner pjäsen, var det svåraste att stryka. Pjäsen fick maximalt vara 45 min lång. Hur stryker man bort repliker för att hålla sig inom tidsramarna?

"Man måste vara krass bara (kort paus) och återigen tänka på publiken. För det är så när man sitter och stryker saker, vad har de hört förut? va, va vad behöver de inte höra en gång till? Det är mycket såna saker som... som.... som kommer till på något sätt." (Andreas T. Olsson, om att stryka bort 25 min ur sin Kabaré som planeras att sättas upp då pandemin släpper)

DRAMATIKERN

Det var inte den roligaste uppgiften att ta bort repliker eller scener för att korta ner pjäsen. Det gällde bara att "kill your darlings". Allt som är repeterande, eller som inte förde karaktärerna eller berättelsen framåt fick strykas. Tyvärr var det mycket av, enligt mig, mina komiska scener som först åkte bort. Det gäller att hålla fokuset på temat.

Strykningarna i pjäsen fick inte förstöra mitt tema. Pjäsen är först och främst en berättelse med budskapet att *förlåtelse* är nyckeln till pappans helande. Så oavsett vad som togs bort får inte detta försvinna, för då försvinner avsikten med min pjäs.

5.4. Komed

"Komed, är precis som tragedi ett kirurgiskt arbete att man behöver veta, var ska vi lägga snittet? Var ska dom skratta var, var ska dom andas?" (Andreas T. Olsson, intervju 16.3.2021)

Komed har alltid legat mig varmt om hjärtat. Därför var det viktigt för mig att ha med inslag av komedi i *Charlie* då jag skrev texten. Som *dramatiker* tycker jag väldigt mycket om ordväxlingar och tempo-rytmförändringar och, som jag kallar det, långa tysta pauser.

DRAMATIKERN

Många av mina komiska scener försvann, mycket på grund av att Emilia försvann ur bilden. De scener som jag tyckte bäst om att skriva var plötsligt inte där något mer. Min favoritscen att skriva var scen 2, replik-växlingen mellan pappan och Charlie är riktigt rolig, enligt mig, och hur Charlie försöker övertyga pappan att han är Charlie, ett talande mjukisdjur är bara så absurt att det blir roligt, enligt mig. Det fanns mer av roliga replikväxlingar mellan pappan och Charlie, men på grund av pjäsen var för lång behövde jag ta bort det. Pappan försöker hitta telefonen så att han kan ringa polisen, men hittar den inte:

~~P: Är du fullständigt galen? Jag ringer polisen. Du fick din chans.~~

~~M: Först får jag inte stanna hos dig, sen får jag inte gå in i mitt eget hem, som du gav mig förresten. Sen säger du att du inte ska ringa polisen och nu säger du att du ska ringa polisen. Vet du vad jag tycker?~~

~~P: (letar efter telefonen) Nej jag vet inte vad du tycker och jag bryr mig inte vad du tycker.~~

~~M: Jag tycker du bör bestämma dig. För det är riktigt oartigt att kasta runt med andra på det här sättet.~~

~~P: Du är inte riktigt frisk i huvudet du! Var är den där förbannade telefonen?~~

~~M: Är det kanske den här du söker efter så? (visar telefonen)~~

~~P: Ge den till mig.~~

~~M: Vad kommer du göra med den?~~

~~P: Ge den till mig nu!~~

~~M: Vet du vad? Jag ger den till dig om du lovar att inte ringa polisen och om du ber mig snällt.~~

~~P: (forcerat försök till att låta vänlig) Kan du vara så snäll och ge tillbaka min telefon tack, så lovar jag att jag inte ska ringa till polisen.~~

~~M: Ok. Det var inte så svårt. Varsågod. (Ger telefonen till pappan)~~

~~P: Har du bytt ut min pinkod?~~

~~M: Du bad bara om telefonen inte om pinkoden.~~

~~P: Kan du berätta för mig vad den nya pinkoden är, tack?~~

~~M: Nej. Du är inte redo för det än.~~

~~P: TALA OM FÖR MIG DEN NYA PINKODEN ELLER SÅ KASTAR JAG UT DIG MED MINA BARA HÄNDER!"~~

SKÅDESPELAREN

Även om de replikerna försvann så fanns det kvar tidigare replikväxlingar som var roliga. Men jag måste fråga, nu när vi är inne på komedi, varför kunde pappan säga "mjukisdjur" vid ett tillfälle men inte vid ett annat?

DRAMATIKERN

Det är inte själva ordet mjukisdjur som han har svårt att uttala. Svårigheterna kommer när han måste säga rakt ut till Charlie att han är ett mjukisdjur. Det är ett erkännande från pappans sida som säger att han tror på vad Charlie säger honom. Det är verkligen hans döda sons mjukisdjur. Jag erkänner klart och tydligt att du är en leksak som har kommit till liv. Där i sitter svårigheten. Ta pappans replik efter att han har kastat ut Charlie:

"...och du är inget mjukisdjur"!

Där finns ingen svårighet för honom att säga det för där påpekar pappan det absurda att är en främmande man som försöker övertyga honom att han är en leksak. Senare i pjäsen när pappan får reda på att Charlie är den enda i hans liv:

P: allt jag har kvar i mitt liv är du...ett...

M: Mjukisdjur!

Där igen ligger erkännandet bakom ordet som är det jobbiga för pappan.

SKÅDESPELAREN

Jag förstår din poäng vad du vill ha sagt, men som manuset är skrivet funkar det inte. Det blir skämt som inte är roliga eller förståeliga. I samma scen som du referera till finns det motsägelser:

P: Men varför skulle Daniel skicka dig ett mjukisdjur?...

P: Underbart...allt jag har kvar då är du... ett...

M: Mjukisdjur!

P: Ja just det...

Här finns en motsägelse i din tankebana, han medger att Charlie är ett mjukisdjur till honom och en replik efter kan han inte säga det längre. Detta insåg vi i arbetsgruppen precis före premiären, vilket vi försökte rädda i stunden på scenen men lyckades inte. Så tyvärr gick inte det skämtet hem hos publiken alls.

5.5. Komedin i tragedin, var går gränsen?

En fråga jag har ställt mig själv, utan att ha hittat ett riktigt svar, var går gränsen? Hur mycket komedi kan man ha i en tragedi? Om jag hade kämpat för att behålla alla scener som jag ville behålla, skulle min pjäs tappa sin kärna? Hade jag missuppfattat min egna vision?

DRAMATIKERN

När jag läser de gamla scenerna med Emilia ser jag en helt annan pjäs. Mycket av texten kan jag använda till en helt ny pjäs. En annan uppsättning som är mycket lättare och är enbart där för att roa publiken.

Jag tror att komedi och tragedi kan sammankopplats, absolut, men det ena ska inte slå ut det andra. Jag tror att om jag hade regisserat *Charlie* så hade den nog, tyvärr, förlorat något mycket dyrbart.

*Jag skrev ett helt nytt libretto utifrån originalet men gjorde om allt och skrev det på ett sätt som var liksom kul, tycker jag själv – jag kom ner och tittade på repetitioner och blev förfasad över hur dom gjorde detta och hur regissören hade valt att göra – jag fick en inspelning av den för ett tag sen för egentligen skulle den ha kommit upp igen. Och jag tittade på det där och jag kunde inte se klart det för det var så uselt, dom hade förstört så fullständigt och tramsat bort det – ”här är det spexigt ja då ska vi spexa till”. Men då måste man göra tvärtom ju. Då måste man alltså hålla i hästarna så att man säger roligheter på fullt allvar. Det är då det blir kul. (Andreas T. Olsson, om Operetten *Orfeus i underjorden* en ny översättning och ett nytt Libretto som Andreas skrev för Malmö Operan)*

Hade jag tänkt för spexigt när jag först skrev manuset? Komedin har så många olika lager, som jag har förstått det, det finns klassiska clownen som ramlar omkull och får en paj i ansiktet, missförstånd, omständigheter runt om en karaktär eller en oväntad handling och sen, som jag ser på det, den lätta ljusa komedin, ett exempel på det från pjäsen *Charlie*. *Charlie* har just konfronterat pappans drickande efter att *Charlie* hittade pappan på golvet natten innan. *Charlie* vet att pappan försöker dämpa sin ångest med alkoholen, pappan bryter ihop på scenen. Där och då i stunden lättar *Charlie* upp pappan genom ett litet skämt efter att pappan undrar varför *Daniel* inte har skickat en människa istället:

M: Ta inte så illa upp, det kunde ha varit värre. Han kunde ha sänt din svärmor.

Den repliken tycker jag är väldigt viktigt. Den lättar upp och de får skratta tillsammans mitt i det svåra som i sin tur förr dem närmare varandra. Det var en replik som inte fick strykas och den var med från början till slut.

6. Skådespelaren

I detta kapitel kommer jag fokusera på *skådespelaren*.

6.1. Vem är pappan?

Efter att *dramatikern* hade skrivit om manuskriptet blev det ett annat djup i pjäsen, nu fokuserade vi enbart på pappans smärta med att ha förlorat sin son och pappans oförmåga att förlåta sig själv. Det skapade även vissa oväntade problem. Detta upptäcktes först när vi gjorde ett genomdrag av hela pjäsen. Vi märkte att det blev så starka hopp från scen till scen, med det menar jag, att det fanns ingen hel dramaturgisk båge, det var svårt att följa med vad faktiskt hände. Det blev en ständigt berg- och dalbana och vi fick inte scenerna att passa ihop efter varandra. Det skapade en förvirring i mig som *dramatiker* och *skådespelare*. Hur ska vi lösa det här problemet?

SKÅDESPELAREN

Jag blev rädd för texten. Det var som en vägg i mig som hindrade mig att spela ut. Magen knöt sig jag började känna panik, kan jag göra detta? Varje repetition vi hade kändes som en pinna.

Från att ha en klar bild med en stark vision till att stå där handfallen och förvirrad var väldigt frustrerande. Det var under den här tiden som andra saker runt om mig hände, så pjäsens problematik att inte kunna förlåta sig själv, blev också min egna. Rollens liv och mitt privata liv vävdes ihop och det försvårade mitt skådespelararbete.

6.1.2. Sökandet ensam.

Jag behövde hitta svar på hur jag skulle lösa problemet och började börja söka mer i karaktären så jag kunde komma igenom denna blockering.

SKÅDESPELAREN

Jag hittade en podcast som heter "The gift of forgiveness", den är baserad på en bok med samma namn som är skriven av Katherine Schwarzenegger Pratt som även leder podcasten. I ett avsnitt intervjuar Katherine, Jessica Simpsons (<https://podcasts.apple.com/us/podcast/jessica-simpson/id1521914297?i=1000486468616>) en amerikansk artist om hennes val av att förlåta de som har gjort henne illa, men även valet att förlåta sig själv. Jessica berättar hur hon kämpade med sin depression och ångest med alkohol. Alkoholen som hon trodde hjälpte henne, höll henne istället fast, det var först efter att hon slutade dricka som hon upptäckte det. Direkt

koppling till pappan, alkoholen som han tror hjälper honom bedöva hans smärta, ökar bara hans smärta och håller honom kvar. Men det var inte tillräckligt för att hitta karaktären igen. Jag hade fortfarande blockeringen kvar.

6.1.3. Sökandet i grupp

Det var inte bara jag som kände av blockeringen, hela arbetsgruppen kände av detta. Min medspelare hade svårt att hitta sin karaktär *Charlie* och regissören gjorde allt för att få helheten att fungera. Vi försökte hitta lösningarna under repetitionerna.

SKÅDESPELAREN

Efter varje repetition trodde vi att vi hade hittat en lösning på en scen. Vi var upprymda, vi har hittat lösningen! Sen varje gång vi skulle börja repetera scenen efter upptäckte vi att scenen innan nu påverkar den här scenen så mycket att den inte längre funkar. Igen blev vi förtvivlade. Vi gick tillbaka till texten men inget verkade funka. Jag var så arg på mig själv att jag hade satt mig i den här positionen.

6.2. Medspelaren hittar *Charlie*.

Min medspelare hittade sin karaktär *Charlie*. Det var genom ledningen av regissören som de utforskade mjukisdjurets kroppsspråk, bland annat hur går ett mjukisdjur? Det blev vägen för honom att komma över sin blockering.

SKÅDESPELAREN

Jag blev glad att se att min medspelare lyckas hitta sin karaktär, men samtidigt så hade jag fortfarande en blockering och jag förstod inte varför jag inte kom över den.

DRAMATIKERN

*Det var riktigt roligt att se att han hittade *Charlie*. Det var precis så som jag hade tänkt mig att karaktären ska vara. Det gällde nu för dig att hitta "pappan".*

SKÅDESPELAREN

Jag försökte. Jag grävde djupt, försökte använda mig av känslominnet, men det gick bara inte.

DRAMATIKERN

Jag tror att svaren finns i texten.

6.3. Genomgång med kurskamrater.

12.1.2021 hade vi ett genomdrag för årskurs 4 och kursansvarige, Gaby. De var våra yttre ögon vilket är en term för någon eller några utomstående kommer in och ser produktionen. Man kan ta in yttre ögon till en produktion om man t.ex. har stött på en blockering, om produktionen vill veta om temat kommer fram eller som en allmän feedback. Ofta händer det att man själv blir blind för sin egen produktion.

SKÅDESPELAREN

Jag var nervös!

DRAMATIKERN

Jag med!

SKÅDESPELAREN

Jag kommer ihåg att det kändes som ett stort tryck över hela salen. Det kändes som det var en dömande atmosfär. Vilket det på ett sätt var. De var ju där för att kommentera det de sett och som jag fruktade blev detta en trög, trög föreställning.

DRAMATIKERN

Samtidigt som jag ville att pjäsen skulle ta slut ville jag det inte. Jag var rädd att alla skulle riva sönder min text. Det var så frestande att bara gå ut från salongen och inte komma tillbaka.

SKÅDESPELAREN

Jag håller med, inget skratt blev det på de roliga scenerna och ingen reaktion på de tunga, men det var också något vi som arbetsgrupp kände av när vi spelade. Helt plötsligt hade vi en helt onödig scen. Slutet av pjäsen kändes mycket tidigare. Scen 10:

P: Så vad är nästa "rätta" steg i min situation då?

M: Jag kan inte säga vad det rätta är för situationen, men jag kan säga vad nästa steg är för dig. *(tar upp fotot på Daniel)* Ta en titt på det här fotot *(han lägger ner fotot framför pappan)* Säg nu allt du skulle vilja säga till Daniel.

P: *(Pappan kämpar med att ta upp fotot)* Hej gubben. Det är så mycket jag skulle vilja be förlåtelse för. Förlåt att jag inte kunde rädda dig den dagen. Förlåt att jag tappade fokusen, förlåt att jag har svikit dig och varit självisk. Jag önskar att jag kunde få vara tillsammans med dig, jag saknar dig så mycket men jag vet att du vill att jag ska vara bättre och jag ska bli bättre det lovar jag. Jag älskar dig. *(Pappan tystnar)*

Här fanns ett tydligt avslut på hela pjäsen för mig, men efter detta så har vi fortfarande en hel scen kvar att göra och jag minns att jag tänkte på scenen efter den här scenen:

"Vad ska jag göra? Det här är perfekta slutet! Nu kommer vi spela upp en helt onödig scen."

DRAMATIKERN

Den sista scenen var helt onödig. Jag vet inte hur jag eller vi inte hade sett det förrän nu!

Det var ett svårt genomdrag. Vi fick kommentarer av årskurs 4, vissa var bra som vi tog tag i. Därefter hade vi ett privat möte med Gaby där hon gav oss sin feedback och uppmuntra oss att fortsätta söka. När arbetsgruppen samlades igen pratade vi själva igenom upplevelsen och alla hade känt samma sak, vi har en scen för mycket. Regissören berättade redan att hon hade en idé på hur vi kunde stryka och klistra ihop det hela. Skulle detta hjälpa min blockering när det gällde pappan?

6.4. 17.1.2021 frälsningen

Innehåll och form har ingått ett förbund. För att hitta fram till föreställningens form måste du sänka dig i djupet av innehållet (Kaisa Korhonen, Principer för regiarbete).

Vi började närma oss premiären av vår scenframställning. Vi hade vår sista repetitionshelg innan festivalen skulle börja. Regissören hade förslag på hur vi kunde stryka bort och skärpa till slutet.

DRAMATIKERN

Det kändes hårt när regissören ville ta bort så mycket av scenen. Det kändes som om ingen tyckte om mitt manus längre och det var lite sårande.

SKÅDESPELAREN

Så var det inte, alla tyckte om manuset och nu blev texten bara bättre.

Veckan innan vår sista repetition hade jag tagit tid och spelat in en ljudfil på min telefon i vilken jag diskuterade pappan tillsammans med mig själv. Det hade hjälpt mig att förstå pappan bättre. Jag hade även sökt, tillsammans med regissören, pappans kroppsspråk. Innan repetitionen började för dagen ingick jag ett samtal med regissören som förslog att jag skulle lyssna lite på ljudfilen innan vi började repetera. Det var då som det gick upp för mig. De två stora vändpunkterna i pappans liv skedde bakom scenen

scen 7. → pappan accepterar *Charlie*

P: Det räcker, jag kan inte ta mer. Jag behöver gå. (*pappan går ut ur rummet*)

Pappan springer ut och bakom scenen sker vändpunkten där han börjar acceptera *Charlie*, den ser aldrig publiken.

Scen 9. → pappan slutar dricka.

*(Mjukisdjuret gå ut från scenen pappan sitter kvar på golvet fotot ligger framför honom. Pappan tittar på det, ställer sig sakta upp och **går ut från rummet**).*

Igen sker vändpunkten utanför scenen och publiken får bara höra pappan återberättar att han gick till puben och inte kunde dricka på grund av vad *Charlie* hade sagt. Efter att jag upptäckte att det var på det sättet ville jag direkt ändra på det. Så vi slog ihop scen 9 och 10 och lät vändpunkten ske på scenen istället.

SKÅDESPELAREN

Jag var tvungen att få bryta ihop på scenen, att våga öppna mig helt och hållet för situationen. Jag tror att regissören redan kände till att detta var nödvändigt. Hon hjälpte mig på ett väldigt fint sätt med att uppmuntra mig med att våga öppna upp. Jag tog chansen och i scenen när pappan bryter ihop gav jag mitt allt och genast förlöste det något och min blockering bröts sönder just där och då.

Att våga visa sig sårbar, det var det jag behövde. Jag som person har svårt att visa mig sårbar, jag kan inte göra det, och när problematiken i pjäsen blev för personlig kunde jag inte heller visa pappans sårbarhet. Nu lyckades jag komma över det.

7. Genrepet vs. AUROA festivalen.

I detta kapitel kommer jag fokusera på skillnaden mellan genrepet vi hade för tvåorna efter vårt "break through" och vårt uppträdande på AUROA festivalen.

7.1. Genrepet.

20 – 21.1.2021 hade vi alla genrep för årskurs 2. Enligt min mening så var det de bästa föreställningarna vi framförde under vår spelperiod av *Charlie*.

SKÅDESPELAREN

Vi hade haft vårt break through söndagen innan och det var första gången vi skulle visa upp vår nya version för utomstående. Det var nervöst! Vi skulle spela direkt före lunch och jag var nervös över om någon ur publiken kommer ha ork att se våran pjäs. Det var vår tur, vi ställde upp scenen och värmdde upp. Snart skulle det komma in publik.

DRAMATIKERN

Även jag var nervös. Manuset var ändrat, är det bra eller dåligt, det återstod att se.

SKÅDESPELAREN

Det som var annorlunda med pjäsen Charlie från annat jag har spelat var att jag redan var på scenen då publiken kom in och satte sig. Min karaktär sitter på soffan och sover vilket gjorde mig ännu mer nervös. Nu vet jag att alla ögon är fästa på mig redan från första början.

Det blir tyst i salen, ljuset i salongen går ner och öppningsscenen börjar.

SKÅDESPELAREN

Direkt när jag började spela kunde jag känna energin från publiken. Närvaron var på 100 % och jag visste redan då att om jag bara håller det här kommer föreställningen bli bra.

DRAMATIKERN

Det började bra, men jag var mest nervös över om publiken skulle skratta. Skulle komiken funka den här gången.

SKÅDESPELAREN

Jo, det var också vad jag tänkte på.

Det var då det hände. Äntligen, publiken börjar skratta. Lättnaden och glädjen kom som en flod som sköljde över mig.

SKÅDESPELAREN

ÄNTLIGEN!!

DRAMATIKERN

Yes! Fortsätt spela som ni gör!

Att spela pjäsen nu till skillnad från vårt genrep med kurskamraterna då vi fortfarande var i ett sökande stök, det kändes som att man var fri. Som en sten som ramlat av, jag trodde på mig själv igen som skådespelare och dramatiker. Responsen vi fick var väldigt fin, vad jag minns bäst var två studenter som kom 15 min efter att vi avslutat som fortfarande grät och sa att de ger 10/10 till allt i uppsättningen. Båda dagarna av genrep gick riktigt bra.

7.2. AUROA-festivalen

Lördag den 23.1.2021 hade vi premiär.

SKÅDESPELAREN

Nu gäller det! Om vi bara gör lika bra ifrån oss som på genrepet så kommer detta att gå riktigt bra!

Nervositeten var hög, granskarna skulle komma och se mitt arbete.

SKÅDESPELAREN

Jag var nervös, tänk om något skulle gå fel eller kommer granskarna tycka om det här? Skaka av dig. Fokusera på det du ska göra bara.

Dags att ta sig till sina platser, publiken ska snart komma in. Jag satt på soffan och hörde publiken komma in.

SKÅDESPELAREN

Hjärtat bankar så hårt att jag kan tydligt höra det. Undra om publiken kan höra det? Fokusera nu.

Salongljuset går ner, öppningsscenen börjar.

SKÅDESPELAREN

Lyssna nu på musiken så att du inte missar ditt stick. Snart. Jag är nervös! Skärp dig. Nu där är sticket!

Direkt märkte jag skillnaden i mig själv. Jag var inte närvarande utan nervositeten tog över.

SKÅDESPELAREN

Ok, det var inte dåligt, men det var inte bra heller. Skaka av dig fokusera på nästa scen. Vad kommer att hända nu igen? Just jag ska ramla av soffan snart ok. Hoppas det ser naturligt ut.

Detta pågick under varje scen under hela föreställningen, istället för att vara där i situationen på scenen landade jag på autopilot. Vad menar jag med autopilot? Jag försökt kopiera genrepets framträdande istället för att lita på materialet som vi hade skapat fram. Premiären var inte dålig men den var inte heller där den hade kunnat vara.

SKÅDESPELAREN

Vad störande! Den dag man vill att det ska gå bra, då ska det gå så här!

Trots att jag tyckte att det var ett dåligt framförande så var det många ur publiken som tyckte om föreställningen och vi fick en fin respons från många.

8. Sammanfattning

När jag antog utmaningen att både skriva och skådespela i en pjäs jag själv har skrivit visste jag att det var en stor risk att ta. Att dessutom skriva en dialogpjäs i vilken jag kommer att vara beroende av en annan skådespelare är en ännu större risk. Det var gånger då jag ifrågasatte mig själv, *kan jag verkligen klara av det här?* Nu när jag kan se bakåt är jag glad att jag tog risken, det jag har lärt mig under den här processen är något jag sätter högt värde på och det är något jag inte tror jag skulle ha lärt mig om jag valt en redan existerande pjäs.

Jag har lärt mig att jag kan skriva och jag har något att "ge" till publiken. Bara det väcker en tanke hos en person i publiken, att se saker från ett annat perspektiv då känner jag att jag har gjort mitt jobb. Vilket jag tror lyckades med *Charlie*.

En stor insikt jag fick efter premiären av *Charlie* var att teater är ett grupparbete. Det låter lite underligt för det är det väl en av det första saker man lär sig när man börjar med teater. Även om jag visste det redan så har det aldrig landat så starkt i mig som det har gjort under den här processen, där jag har skrivit en pjäs. Istället för att fokusera på att *Jag* ska skina, publiken ska se mig, har fokuset legat på att *Vi* tillsammans ska få ut temat till publiken.

Därför har jag svårt att kalla *Charlie* för min pjäs. Det är inte min pjäs, utan det är vår pjäs, arbetsgruppen *Charlies* pjäs. Jag skrev manuskriptet men tillsammans formade vi den till vad den är idag, utan Julia eller Lauri hade den aldrig blivit så bra som den blev. Vi alla bidrog med något till pjäsen och jag har aldrig känt mig så stolt över en arbetsgrupp tidigare som jag gör med den här.

Jag sa till min fru när jag var mitt inne i mitt skriftliga examensarbete:

"I wish we would have started with the writing thesis, before the practical work. I've learned so much."

Dilemmat är den att jag inte skulle ha något att skriva om i mitt skriftliga examensarbete om jag inte gjort mitt konstnärliga examensarbete först.

Jag trodde aldrig att jag skulle lära mig så mycket som jag har gjort under den här skrivprocessen när jag skrev mitt skriftliga examensarbete. Jag brukar alltid tänka: "man kan bara skriva om saker man känner till." så i mitt fall när jag skrev *Charlie* tog jag upp ett ämne som redan låg nära mitt hjärta och som jag hade kunskaper om. Det underlättade skrivprocessen av pjäsen. När jag nu började skriva på mitt skriftliga examensarbete gjorde jag naturligt en större djup dykning i *hur* man skriver, genom användningen av mina referenser:

Den listiga konsten att skriva och regissera dramatik, av Alan Ayckbourn och

intervjun med Andreas T. Olsson – (en intervju som jag är otroligt tacksam för att jag fick) Det var genom en gemensam vän som gjorde det möjligt för mig att få kontakt med Andreas. Som jag nämnde tidigare, var det genom arbetet med *Sufflören* som jag först fick höra om Andreas

T. Olsson, en pjäs som har haft stort inflyttande på mig när jag bestämde mig för att skriva min egna pjäs. Intervjun varade i en timme.

Både intervjun och referenslitteraturen har varit en guldgruva av kunskap, det gav mig massor. Dilemmat är ju att jag inte skulle ha upptäckt detta innan jag hade genomgått min resa först med *Charlie*.

Finns det något jag skulle ändra på nu när jag ser bakåt på processen?

Det finns absolut:

Återuppväcka repliker.

Det är en replikstrykning som vi gjorde som grupp på grund av att spara tid. *Charlie* läser ur *pappans* dagbok innan *pappan* hinner stoppa honom, där finns en mening som jag fastnade för när jag skrev den:

"Livet är mitt straff, döden min frihet"

Ju mer jag tänker på den repliken och varför jag först skrev den var för att påvisa *pappans* syn på sitt tillstånd. Att dö skulle vara den lätta vägen att smita iväg från sin skuld, men han känner att han inte förtjänar det. Det är samma som hans oförmåga att förlåta sig själv. Han vill bli fri, men han förtjänar det inte. Vem vet, kanske har han tänkt på att avsluta sitt egna liv? Men igen han förtjänar inte det. Vill man inte säga det skulle man kunna kanske spela upp den repliken sceniskt? Det skulle lägga ännu ett element hos pappan.

Ändra repliker.

Jag fick förslag av *Stina Engström* på replikändringar under min utvärdering. Inga stora ändringar, utan små som blir mer direkt, som t.ex. (manuset säger=*MS*, Ändringsförslag=*ÄF*)

MS

M: Vet du, jag må vara ett mjukisdjur, men jag är inte dum. Jag har sett det här förut, jag har varit med dig i flera år. Jag vet vad som hände igår.

ÄF

M: Vet du, jag må vara ett mjukisdjur, men jag är inte dum. Jag vet vad som hände igår

MS

M:(*tar upp fotot på Daniel*) Ta en titt på det här fotot (*han lägger ner fotot framför pappan*) Säg nu allt du skulle vilja säga till Daniel.

ÄF

M: (*tar upp fotot på Daniel*) Prata med honom.

Publikarbete.

Om jag skulle ta upp pjäsen igen skulle jag jobba fram ett publikarbete till pjäsen. Jag tycker att genom publikarbete kan man gå ännu mer in på djupet med en pjäs och temat med pjäsen.

Jag fick även ett förslag på att sluta pjäsen tidigare. Istället för att avsluta pjäsen med att *pappan* sätter sig ner och läser *Charlies* hälsning i hans dagbok och därmed får ett lyckligt slut, eller slutar med en lycklig stund, så fick jag förslaget att avsluta lite tidigare. Pjäsen skulle alltså sluta redan när *pappan* hittar *Charlie* bakom soffan i sin normala storlek och stå och hålla i *Charlie* och fotot på Daniel. Därmed kan man jobba vidare med publikarbete med frågan *vad hände sen?*

Jag förstår den tanken och jag kan mycket väl pröva ut den på scenen hur det skulle se ut, men med det sagt så har jag ändå inte köpt idén helt än. Min tanke med slutet, som det är just nu, är att jag ville ge publiken ett hopp. Man kan gå igenom svåra perioder i sitt liv och också komma ut ur dem igen. Det betyder inte att det är lätt eller att det kommer gå tillbaka precis som det var förr. Saker vi går igenom påverkar oss och vissa omständigheter påverkar oss så djupt att vi för alltid är, på något sätt, påverkade av dem. Men det kan bli lättare med tiden. Det är jag tvärsäker på. Min rädsla är ifall jag ändrar på slutet så kommer hoppet att förminskas och det vill jag inte göra. Under repetitionerna började vi tala om publikarbete i arbetsgruppen. "Vilken typ av publikarbete kan man göra?" Jag avslöjade inte vad *Charlie* hade skrivit för hälsning till *pappan* i slutet, det var ett medvetet val att inte skriva ut det, jag ville nämligen att publiken själva skulle fylla i de raderna. Där har vi en början till ett publikarbete: *vad tror du Charlie skrev till pappan?*

Med allt detta sagt vill jag sist nämna hur otroligt stolt jag är över produktionen *Charlie*, en produktion jag kan stå helt bakom.

KÄLLFÖRTECKNING

Ayckbourn Alan (2005), *Den listiga konsten – Att skriva och regissera dramatik*, Ordfront Förlag, Översättare Johan Huldt.

Pratt Schwarzenegger Katherine (2020), *The gift of forgiveness*, en podcast baserad på Katherines bok med samma titel, boken är utgiven av Penguin Adult,

Olsson T. Andreas (2021), *intervju över zoom*, jag fick en intervju tillsammans med Andreas T. Olsson.

Bok rekommendation:

Wright John (2014) *Why is that so funny? A Practical Exploration of Physical Comedy*, Nick Hern Books, London (läste kapitlet: Preface s. 13–17, det var ett väldigt intressant kapitel som jag lärde mig mycket från även om den inte kom med i mitt arbete. Rekommenderar jag den)

BILAGOR

Bilaga 1: Manuset *Charlie*, skriven av Isak Järnmark

CHARLIE

Scen 1.

(På scenen sitter pappan på sin soffa i vardagsrummet sovande bredvid honom sitter hans spritflaska. Bakom soffan finns hans bokhylla i hyllan är fotografiet av hans son Daniel. Golvet är fullt med pizzakartonger, flaskor, papper och kläder som ligger slängda överallt. Pappan har en mardröm. Publiken hör kusliga ljud från högtalarna. Pappan vaknar med ett ryck. Han tittar yrvaket om efter hans dagbok som ligger på soffbordet. Han börjar skriva frenetiskt ner sina tankar, ljudet är fortfarande i bakgrunden. Spritflaskan distraherar honom)

PAPPAN

(mot flaskan)

Tyst! *(pappan skriver igen, ljudet i högtalarna börjar avta lite)*

TYST! *(Fortsätter skriva, ljudet avtar mer)*

HÅLL KÄFTEN! *(Pappan tar flaskan och ställer den på golvet. Ljudet borta, han tar upp pennan för att fortsätta skriva men kommer inte ihåg mer. Pappan slänger ner pennan och dagboken.*

Han börjar känna ångesten tar över. Pappan tittar mot flaskan)

Förlåt. *(han tar upp flaskan och dricker, han känner sig lättad. Han får se en låda bakom en hylla. Han går och tar fram den)*

PAPPAN

sitter på soffan och går igenom lådan. Håller upp ett fotografi)

Det var länge sen. *(mot flaskan)*

Mitt yngre snyggare jag. Håll käften. *(hittar något annat)*

Charlie? *(pappan tar fram ett Mjukisdjur).*

Kul att se dig igen. *(Pappan luktar på honom)*

Du doftar precis som förr. *(pappan lägger sig ner)* Imorgon åker lådan upp på vinden istället jag tror du kommer trivas bättre där.

(Pappan somnar på soffan, Mjukisdjuret sitter på soffryggen, den ramlar bakåt bakom soffan. Mjukisdjuret kommer till liv bakom soffan. Han tittar fram på pappan som ligger och sover på soffan. Sen smyger han sig tyst runt i rummet och tittar nyfiket runt. Samtidigt som han slänger blickar mot soffan för att se att pappan inte vaknar. Han går fram mot pappan och iakttar honom).

MJUKISDJURET

Det här kommer krävas lite arbete. Men skam den som ger sig.

(Mjukisdjuret går ut ur scenen)

SCEN 2

(Ljuszförändring – Mjukisdjuret kommer in på scenen, han bär på en bricka som han lägger på bordet. Han sätter sig på soffan och iakttar pappan).

MJUKISDJURET

God morgon.

PAPPAN

(Halvt vaken)

Go morgon.

(pappan flyger upp skrikande)

Vem är du?!

MJUKISDJURET

Jag har gjort frukost åt dig. Ska vara ärlig och säga att det var första gången som jag faktiskt bryggade kaffe själv så det tog en stund innan jag fick igång den.

PAPPAN

Vem är du och vad gör du här?

MJUKISDJURET

Men efter att jag fick igång den så kom det rätt mycket kaffe. Du får ursäkta röran jag har gjort i köket. Jag har även gjort lite smörgåsar åt dig. Precis som du gillar dem, äggröra och skinka.

PAPPAN

Sluta prata! Vem är du?!

MJUKISDJURET

Det kan vi prata om sen. Först frukost.

PAPPAN

VEM ÄR DU?

MJUKISDJURET

Varför skriker du så? Det är ju helt onödigt jag står ju rakt framför dig.

PAPPAN

Nu räcker det. I och med att du går kläd som du gör så antar jag att du är inte helt rätt i huvudet så jag ger dig 2 olika alternativ.

Det första alternativet: Gå ut självant från mitt hem och gå hem till vart du än kommer ifrån så glömmer vi det här hela.

Alternativ 2: Går du inte så tvingar jag ner dig på golvet och ringer polisen så får de ta hand om dig.

MJUKISDJURET

Alternativ 1, gå hem och inte komma tillbaka?

Alternativ 2, polisen kommer och tar mig?

PAPPAN

Just precis.

MJUKISDJURET

Då tror jag att jag går med alternativ 1.

PAPPAN

Bra val.

MJUKISDJURET

Det var trevligt att träffa dig. Ursäkta igen för röran i köket.

PAPPAN

Bara gå. Jag kan ta hand om röran i köket bara du aldrig kommer på tanken att komma hem till mig igen! Ok?

MJUKISDJURET

Absolut. Hej då.

(Mjukisdjuret går och sätter sig i lådan)

PAPPAN

Vad gör du?

MJUKISDJURET

Vad menar du? Jag har gått tillbaka hem. Det var ju det du ville att jag skulle göra.

PAPPAN

Gå upp från lådan!

MJUKISDJURET

Så får jag stanna hemma oss dig då?

PAPPAN

NEJ!

MJUKISDJURET

Men då stannar jag väl hemma hos mig då.

PAPPAN

UT HÄRIFRÅN ELLER SÅ KASTAR JAG UT DIG MED MIN BARA HÄNDER!

MJUKISDJURET

Du kan inte kasta ut mig för jag befinner mig inte i ditt hus längre, jag sitter i mitt hus. Det hus som jag påminner dig om en gång till att det var du som gav mig det.

PAPPAN

(försök att låta lugn)

När skulle jag ha gett dig min låda och sagt att du får bo i den?

MJUKISDJURET

Det var för ett år sen nu.

PAPPAN

Ett år sen?

MJUKISDJURET

Du hade besök av din flaska när du hittade mig under soffan. Först slängde du mig i papperskorgen där jag fick tillbringa natten. Morgonen efter när du vaknat upp från ditt rus och hittade mig åter igen tog du upp mig. Du bad om förlåtelse och la mig just i den här lådan och sa, och jag citerar dig: "här kan du få bo".

PAPPAN

(förvirrad)

Va?

MJUKISDJURET

Det är jag, Charlie.

PAPPAN

(Stirrar på Charlie)

Ut. Ut ur mitt hem!

(Pappan drar upp Charlie ur lådan och försöker dra honom mot ytterdörren, Charlie kämpar emot)

MJUKISDJURET

Aj. Vad gör du? Du kan inte göra så här! Man kan inte vräka ut någon på så kort varsel! Hur ska jag hitta ett annat ställe att bo på?

PAPPAN

Det är inte mitt problem du har aldrig bott här och du är inget mjukisdjur!

MJUKISDJURET

Jag vet att det måste kännas märkligt för dig – jag är inte dum, bara uppstoppad.

Om du bara lyssnar på mig så kan jag bevisa det för dig att jag är Charlie.

PAPPAN

Nej. Jag vill inte ha någon bevisning från dig.

MJUKISDJURET

Varför vill du inte lyssna på mig?

PAPPAN

Du tror på fullaste allvar att jag står här och har en konversation med ett uppstoppat mjukisdjur?

MJUKISDJURET

Inte är det konstigare än att ha en konversation med en flaska varje kväll.

PAPPAN

(trött)

Ok. Jag lyssnar.

MJUKISDJURET

Jag vet att du är 35 år gammal.

PAPPAN

Lyckogissning.

MJUKISDJURET

Tacos är din favoriträtt.

PAPPAN

Rotat i mitt kylskåp.

MJUKISDJURET

Du har ägt en hund.

PAPPAN

Det kan du ha hittat från facebook.

MJUKISDJURET

Hans namn var Buster och han var inte rumsren

PAPPAN

Buster är ett vanligt hundnamn och det finns många hundar som inte är rumsrena

MJUKISDJURET

Okej kan du svara mig när var första gången vi träffades?

PAPPAN

Nu på morgonen när du försökte skrämde ihjäl mig.

MJUKISDJURET

Fel. Det var vintern 2013 på leksaksavdelningen i Prisma, hylla 3.

När du såg mig sa du högt och tydligt. "Du är perfekt"

Du köpte mig slog in mig i presentpapper och två dagar senare så såg jag ljuset igen till sång, dans. Jag minns tydligt hur ögonen spändes av lycka när vi såg på varandra för första gången.

PAPPAN

Vilka vi?

MJUKISDJURET

Vi lekte ofta kurragömma. Det var favorit leken, jag minns hur du gick runt och låtsades att du inte visste var vi var och hur mycket vi skrattade när du väl hittade oss. Eller när vi hoppade fram och skrek bu, och du blev så rädd att du svimmade. Vi förstod att du lekte. Det var kul.

PAPPAN

Sluta det räcker.

MJUKISDJURET

Jag vet också att du var en gång lyckligt gift det enda ni inte kom riktigt överens om var dina arbetstimmar hon tyckte du var för lite hemma. Och det var sant, det var många gånger som du var borta länge men de tiderna vi hade tillsammans var....

PAPPAN

Sluta nu! Det räcker sa jag!

MJUKISDJURET

Jag vet det är mycket att ta in nu. Drick lite kaffe och vänta tills det har blivit mer klart för dig.
(Mjukisdjuret sätter sig på soffan väntar på att pappan ska sätta sig, pappan tittar på Mjukisdjuret och sen springer han bort och ut från scenen)

MJUKISDJURET

Vart ska du? Vänta! *(ytterdörren slås igen, Mjukisdjuret sitter i tystnad på soffan)*

SCEN 3

MJUKISDJURET

(Håller blicken mot utgången som pappan gick ut ifrån)

Det gick ju bra. Kanske skulle ha gett honom lite mer tid att ta in allt.

(mjukisdjuret tittar runt i huset) Det har inte förändrats nånting sen din mamma flyttade ut.

Några nya möbler som ersätts de gamla som hon tog med sig. Men annars ser det ut som förr.

Lika stökigt om inte stökigare. Vilket jag trodde var omöjligt.

Han saknar dig verkligen det kan vem som helst se.

Om vi ska klara av allt det här så behöver jag din hjälp, för detta kommer inte bli lätt.

Hur ska jag nå fram till honom? Vad är det han behöver just nu?

(ser ut som om han lyssnar på någon) Städa?

(Mjukisdjuret hämtar städredskap och börjar städa upp rummet, han fixar soffan lite sen slutar han och tittar lite på soffan)

Minns du när vi lekte sjörövare här? När soffan var vårt skepp?

(han hoppar upp på skeppet)

Skepp ohoj! Sätt igång era landkrabbor bemanna kanonerna *(mjukisdjuret tar sopkvasten och lägger den som om den var en kanon på sitt skepp)*

ELD! *(Mjukisdjuret hoppar till fåtöljen)*

Land i sikte! Nu är det dags att hitta skatten!

(Mjukisdjuret går balansgång på möblerna. Han ser den förlorade stadens förlorade skatt. Pappans anteckningsblock)

Jag ser den förlorade skatten! Hjälp mig att få tag på den. *(han böjer sig ner utan att nudda golvet och tar tag i blocket)* Fick den! *(jublar av glädje)*

(mjukisdjuret tittar ner i anteckningsblocket han öppnar den och börjar läsa)

Jag förstår varför du ville ha hit mig. Jag ska ta hand om honom, var inte orolig och tack för hjälpen

SCEN 4.

(Pappan kommer in i rummet. Han tittar runt i rummet. När han upptäcker att ingen är där känner han sig lättad. Han sätter sig ner i soffan. När han just har lugnat ner sig kommer Mjukisdjuret upp bakom honom).

MJUKISDJURET

Hej. *(pappan flyger upp)* Vart tog du vägen?

PAPPAN

Jag trodde du var borta men du är kvar vilket betyder...

MJUKISDJURET

Vilket betyder...?

PAPPAN

Jag har en skruv lös, mentalt ostabil eller så har jag en stor tumör som gör att jag ser syner och hör röster. Det skulle vara ljuvligt. En hjärntumör, det skulle förklara allt!

MJUKISDJURET

Du önskar att du hade en hjärntumör?

PAPPAN

Det skulle vara en mycket mer rimlig förklaring än att ha ett mjukisdjur hemma som talar med en. Du är en hjärntumör eller hur?

(Mjukisdjuret skakar på huvudet)

PAPPAN

Vad är du då? En hallucination från överarbete?

GOSEDURET

Du har inte jobbat på 3 månader.

PAPPAN

Jag har en massa semesterdagar att ta ut. Det är det enda.

MJUKISDJURET

Ok. Så det hade inget att göra med att du tog med dig flaskan till jobbet?

PAPPAN

Vem tror du att du är? Att du har mage att komma in hit i mitt hem och döma mig för att jag dricker lite då och då. Vad har du med det att göra? Det angår inte dig eller någon annan! Jag blir så trött på såna som du!

MJUKISDJUR

Mjukisdjur!

PAPPAN

Nej! Inte mjukisdjur! Utan...utan...Flaskhatare! Du tror att du är bättre bara för att du inte dricker!

Men det ska jag tala om för dig att du inte är bättre än mig! Och det ska jag även tala om för dig att smygga sig in i andras hem och klä ut sig till...till...till

MJUKISDJUR

Mjukisdjur!

PAPPAN

Ja! Ett mjukisdjur! Vem av oss är det som är galen här?! Du kan inte döma mig för jag och alla andra dömer dig!

(det följer en stunds tystnad)

MJUKISDJURET

Så det berodde inte på flaskan?

PAPPAN

Jo! Ja...det var flaskan. *(Pappan sjunker ner trött på soffan)* Varför är du här?

MJUKISDJURET

Jag är här för att hjälpa dig.

PAPPAN

Vad är det du vill hjälpa mig med?

MJUKISDJURET

Förlåta dig själv.

SCEN 5

(Pappan ställer sig upp hämtar kavajen och klär sig för att gå till jobbet)

PAPPAN

Jag kan inte leka just nu för jag måste göra mig iordning för jobbet. Jag behöver jobba för att få ihop pengar så att vi kan bo kvar här, du ska kunna få den mat som du behöver och så att mamman har råd att köpa sin dyra kläder. Säg inte att jag sa så.

Jag har inte tid nu, men om du är snäll och slutar att tjata så ger jag dig en slant att köpa glass för. Nå vad tycker du? Tror du att jag kan sälja mycket nu?

Jag hinner inte leka just nu har jag sagt.

Ok, om du och Charlie gömmer er så räknar jag. 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10.

(pappan får ett meddelande på telefonen, han läser det och går mot ytterdörren stannar upp tar av sig kavajen)

Vart gömde ni er?

MJUKISDJURET

Vi la oss under sängen.

PAPPAN

Hur länge stannade ni där?

MJUKISDJURET

Vi låg kvar där tills han somnade och hans mamma kom och väckte honom.

PAPPAN

Förlåta mig själv. Tycker du jag förtjänar det?

MJUKISDJUR

Det är det bästa med förlåtelse. Det handlar inte om något man förtjänar det handlar om att man förlåter fast man inte förtjänar det. Du vet, vara den större personen. Ge en andra chans. Välj att se bortom misstaget någon har gjort och se personen istället. Vi alla gör fel så varför ska vi döma varandra eller oss själv.

PAPPAN

Det låter mest som hippiesnack det där.

MJUKISDJURET

Om du vill kalla det hippiesnack är det helt ok för min del, jag är inte så petig förstår du. Det ändrar ju inte sanningen i det eller hur.

PAPPAN

(börjar små skratta)

Låt oss säga att jag tror på allt du säger, att jag köper hela din filosofi om förlåtelse och att du verkligen är ett mjukisdjur varför skulle jag förlåta mig själv? Vad skulle jag vinna av att förlåta mig själv?

MJUKISDJURET

Det är väl en självklarhet, för att du ska kunna gå vidare och må bra igen så måste du börja med att förlåta förstår du väl. O förlåtelse håller dig bunden, den håller dig kvar i det mörka hålet. Du tar tag i massor med andra saker för att försöka må lite bättre. Det hjälper en liten tid och sen är du tillbaka i samma gamla spår om och om igen. Medans förlåtelse sätter dig fri. Förstår du?

PAPPAN

Mer hippiesnack alltså.

MJUKISDJURET

(lägger sig ner på soffryggen)

Som sagt, kalla det vad du vill.

PAPPAN

Lyssna det börjar bli sent nu och jag känner mig en aning trött efter allt som hänt idag. Jag skulle gärna vilja lägga mig.

MJUKISDJURET

Jag förstår, det är mycket du måste procesera nu. Men jag skulle nog rekommendera att du sover på soffan ikväll.

PAPPAN

Varför då?

MJUKISDJURET

Det kan ha hänt att jag blev lite uttråkad av att vänta på dig och det kan ha hänt att jag började hoppa runt lite i din säng och det ledde till att sängen förmodligen gick sönder. Om allt detta har hänt behöver du inte vara orolig för jag kan fixa den igen.

PAPPAN

Det är okej. Jag antar att jag kan ta soffan i natt.

(mjukisdjuret tar upp en silvertejp ur lådan, säger God natt och rusar ut till sovrummet. Pappan är trött och lägger sig på soffan)

SCEN 6

(Pappan har en mardröm, publiken hör ljud: fåglar, vinden som om de var ute i parken sen hör man en bil högre och högre. Bilen bromsar hastigt och publiken hör en krasch. Pappan flyger upp).

PAPPAN

DANIEL!

(Pappan tittar runt, han är rädd, det ser ut som om någon kallar på honom. Pappan sätter sig ner på golvet. Han börjar se efter flaskan, men upptäcker att mjukisdjuret har flyttat på det. I bakgrunden så hör man bilen igen, kraschar, ljuset bytts ut till rött, pappan letar ivrigt efter flaskan. Han blir mer och mer desperat och gör allt för att överrösta ljuden. Han hittar till slut flaskan och börjar genast att dricka ur den, Mjukisdjuret kommer inrusande, han ser pappan ligga på golvet med flaskan i handen, han går fram till pappan och försöker hjälpa honom upp)

PAPPAN

Vad håller du på med? Släpp mig.

(mjukisdjuret ignorerar pappan och försöker få honom upp på soffan)

Släpp mig säger jag.

(pappan kommer upp i soffan, mjukisdjuret försöker ta flaskan från pappan. Pappan märker det och puttast undan mjukisdjuret)

Du tar inte flaskan en gång till!

MJUKISDJURET

Förlåt, jag ska inte ta den. Vad hände?

PAPPAN

Inget. Jag vart bara törstig och kunde inte hitta flaskan bara. Det är det enda.

MJUKISDJURET

Är du säker på det?

PAPPAN

Ja! Du kan gå och lägga dig igen. *(Mjukisdjuret ställer sig upp och börjar gå)* Hej Charlie. Göm aldrig flaskan igen! Hör du mig?

MJUKISDJURET

Jag hör dig.

Vi talas vid imorgon igen.

(Pappan somnar igen)

SCEN 7

(Mjukisdjuret kommer in på scenen).

MJUKISDJURET

Gooooood Morgon!

(pappan mumlar tillbaka) Så hur har du och flaskan sovit i natt?

PAPPAN

Bra antar jag *(sätter sig upp)* Förlåt för igår natt, jag vet inte vad som flög i mig.

MJUKISDJURET

Det är ok, du var bara törstig och jag hade råkat gömmaflaskan.

PAPPAN

Just det. Jag tror jag hoppar in i duschen.

MJUKISDJURET

Du borde ta med dig flaskan. Om du blir törstig igen så har du den i närheten.

PAPPAN

Jag bad om ursäkt. Jag vet inte vad som hände igår, men jag lovar att det inte händer igen.

MJUKISDJURET

Vet du, jag må vara ett mjukisdjur, men jag är inte dum. Jag har sett det här förut, jag har varit med dig i flera år. Jag vet vad som hände igår.

MJUKISDJURET

Du hade en dröm om Daniels olycka.

PAPPAN

Om jag var du så skulle jag sluta prata om sånt jag inte vet någonting om.

MJUKISDJURET

(tar upp pappans anteckningsbok och börja läsa)

Tystnaden omsluter mig, jag ser inget, jag hör inget, jag känner inget.

Dina händer är långt ifrån mig, ditt ansikte bleknar bort för varje dag.

Kvällen kommer och mitt raseri vaknar, det är allas fel och ingens fel.

PAPPAN

(sliter boken ur handen från Mjukisdjuret)

Sluta läsa!

Du vet ingenting om vad jag har gått igenom! Så sluta tro att jag på något sätt behöver din hjälp.

MJUKISDJURET

Jag var med den dagen och jag vet att du inte vill tro det här, men Daniel är den som vill hjälpa dig.

PAPPAN

Sluta nämn min son som om du känner honom!

MJUKISDJURET

Men jag känner honom. Den dagen lekte vi ute på gården, du jag och Daniel. Daniel tyckte det var så roligt när du jagade honom och det var det han försökte få dig att göra. Han såg inte bilen komma precis som du också missade det. Jag såg allt som hände och jag vet att du har gått runt här länge, väldigt länge och klandrat dig själv för vad som hände. Jag vet att du har skrikit på dig själv för att du inte hann stoppa honom i tid.

PAPPAN

Snälla, jag ber dig, bara sluta.

MJUKISDJURET

Jag kan inte sluta, för du behöver få veta att det inte var ditt fel

PAPPAN

Inte mitt fel? Jag var där! Jag skulle beskydda honom.

(pappan faller ner på golvet och gråter)

MJUKISDJURET

Daniel dog för att han var med om en hemsk olycka. Det var inte ditt fel.

Jag vet att du saknar honom, han saknar dig med.

(mjukisdjuret går fram och tröstar pappan)

PAPPAN

Varför säger du allt det här? Du kan inte veta att Daniel saknar... Han är död.

MJUKISDJURET

Daniel skickad mig hit för att hjälpa dig.

Jag vet att han saknar dig och jag vet att han bara vill se sin pappa må bra igen.

(pappan börjar återhämta sig igen. Han tittar på mjukisdjuret)

PAPPAN

Du säger att du är ett uppstoppat mjukisdjur vilket är absurt. Men sen berättar du saker som ingen annan skulle veta förutom just det uppstoppade djuret.

Hur kan du ha blivit levande?

MJUKISDJURET

Det var Daniel som skickade mig.

PAPPAN

Men varför skulle Daniel skicka dig, ett mjukisdjur? Om det är som du säger så måste det vara lättare att skicka en... människa.

MJUKISDJURET

Sant, men jag är den enda som fortfarande finns kvar i ditt liv.

Du har drivit bort alla du känner. Jag var den enda som faktiskt fortfarande hade en chans att nå fram till dig.

PAPPAN

Underbart...allt jag har kvar då är du...ett...

MJUKISDJUR

Mjukisdjur?

PAPPAN

Ja just det...

MJUKISDJURET

Ta inte så illa upp, det kunde ha varit värre.

Han kunde ha sänt din svärmor.

PAPPAN

(skratt)

Du har nog rätt där.

Hur länge tänker du stanna här?

MJUKISDJURET

Så länge som det krävs helt enkelt. Så vem vet, det kan ta en vecka, en månad, ett år eller till och med 10 år. Det beror mest på dig.

PAPPAN

Hur ska vi göra detta då? Brukar såna som du äta eller dricka något? Jag är lite osäker på hur det funkar med... såna som du.

MJUKISDJURET

Jag vet inte själv faktiskt. Har aldrig haft ett behov av det förut. Men jag har alltid tyckt att kaffe luktar väldigt gott. Så det skulle jag kunna testa. Om du vore så snäll.

PAPPAN

Kaffe? Visst, jag kan hämta en kopp åt dig.

(Går ut från scenen, kommer in på scenen med en kaffekopp)

Varsågod

MJUKISDJURET

Tack. *(luktar på kaffet)* hm...jag minns fortfarande hur jag satt med vid frukostbordet och bara kände doften av kaffet. Det var härligt det. *(Mjukisdjuret tar en klunkkaffe och spottar genast ut det)* Fy tusan! Varför dricker ni sånt här?! Usch

PAPPAN

(skrattar)

Det tar tid innan man lär sig tycka om det.

MJUKISDJURET

Vem skulle vilja lära sig dricka detta? Usch!

PAPPAN

Vänta bara. Kaffe blir ens bästa vän efter att man börjar få springa upp klockan 03.00 varje natt för att söva barnet igen.

MJUKISDJURET

Förlåt det kom kaffe överallt.

PAPPAN

Det är ok. Det är inte som om jag har haft det städat här de senaste åren. Som jag antar att du har märkt av. Jag torkar upp det.

MJUKISDJURET

Jag hjälper dig.

(De tar fram trasor och börjar torka upp)

PAPPAN

Daniel hatade också att städa.

MJUKISDJURET

Det blev många skrik och bråk på kvällarna.

(Mjukisdjuret härmar Daniel) "Varför måste alltid jag städa upp"?

PAPPAN

(hoppar med i leken)

"Varför måste du alltid stöka ner"?

MJUKISDJURET

"Jag stökar inte ner! Jag skapar andra världar bara"

PAPPAN

"Du skapar en soptipp"

(båda börjar skratta)

Han hade rätt. Städa är riktigt tråkigt.

MJUKISDJURET

Men när du gjorde en lek av det så blev det faktiskt roligt.

(De stannar upp och tittar på varandra. Sen hoppar mjukisdjuret upp från golvet)

MJUKISDJURET

Kapten! Kapten!

PAPPAN

Vad är det första matros?

MJUKISDJURET

Vi har blivit överfallna av småprickiga monster!

PAPPAN

Vad säger du?

MJUKISDJURET

Små monster som äter upp vårt skepp. Om vi inte gör något så kommer rymd skeppet att sprängas!

PAPPAN

Det får inte hända! Fort fram med ditt vapen.

MJUKISDJURET

(Tar upp trasan)

Jag har den här i handen kapten!

PAPPAN

Bra. Jag har min med. Då går vi till ATTACK!

(Pappan och Mjukisdjuret hoppar ner på golvet och börjar skrubba samtidigt som de skriker. Mjukisdjuret rullar upp på bordet och ner på andra sidan och börjar skrubba. Pappan hoppar upp på soffan och ner bakom soffan för att ta skydd. De springer runt. Skrubbar, städar medans de skriker och ropar på varandra hela tiden. Attack! Bakom din rygg! Jag kastar en laserbomd! Det blir en hel koreografi med städ, lek och galenskaper)

MJUKISDJURET

Läget är under kontroll kapten. Vi har förintat fienden. Jag upprepar, vi har förintat fienden!

PAPPAN

Bra gjort förste matros! Du har gjort oss stolta.

MJUKISDJURET

Tack kapten!

(pappan och Mjukisdjuret ser på varandra. Skrattar till)

PAPPAN

Daniel älskade verkligen dessa lekar.

MJUKISDJURET

Han gjorde det.

PAPPAN

Du kanske vill ha lite mer kaffe?

MJUKISDJURET

Nej tack! En gång räcker för en livstid. Aldrig igen.

SCEN 8.

(Pappan skrattar, han tar upp en upp en bunt paper och lägger den i bokhyllan då får han syn på Daniels foto. Pappan går mot fåtöljen han sätter sig ner och försöker prata om den dagen)

PAPPAN

Jag var på telefonen.

Jag fick ett meddelande från jobbet. Det var därför jag tappade koncentrationen. Det var ett väldigt viktigt möte. Är det inte lustigt hur något som kändes så viktigt och nu kommer jag inte ens ihåg vad mötet handlade om.

Jag drömmer fortfarande om det. Jag ser fortfarande hur han försvinner under bilen och känner lukten av bränt gummi på asfalten.

GOEDJURET

Det är något som ingen ska behöva gå igenom, men jag att Daniel vill att du ska gå vidare med ditt liv nu.

PAPPAN

Gå vidare? Gå vidare! Hur ska jag kunna gå vidare efter det?

MJUKISDJURET

Genom att jobba igenom det, bearbeta, med hjälp från andra...

PAPPAN

Med hjälp från andra? Jag har ingen annan! Det sa du själv. Det finns ingen här!

MJUKISDJURET

Jag finns här.

PAPPAN

Ja för det hjälper mig eller hur! Ett mjukisdjur! Om jag berättar för någon att jag har fått hjälp från ett mjukisdjur så kommer alla tro att jag är galen!

Så tack för att du kommer hem till mig och river upp gamla sår!

MJUKISDJURET

På vilket sätt har ditt drickande. Och gå runt och ta död på dig själv som du gör nu hjälper inte dig något!

PAPPAN

Det är bättre än det du har att erbjuda mig.

MJUKISDJURET

När ska du sluta vara så självisk?!

Så sluta upp med att tycka synd om dig själv och att ta till dig den här!

(Mjukisdjuret rycker flaskan ur händerna på pappan)

PAPPAN

Ge mig den. Jag behöver den.

MJUKISDJURET

Du behöver den?

PAPPAN

Det är det enda som inte har övergivit mig. Alla andra försvann.

MJUKISDJURET

Det var du som drev bort dem och nu är du på golvet och bönar efter den här!?

PAPPAN

Snälla ge den till mig. *(mjukisdjuret börjar hälla ut spriten)*

Nej vad håller du på med? *(Pappan försöker stoppa Mjukisdjuret men lyckas inte)*

MJUKISDJURET

(kastar flaskan på golvet. Pappan dyker efter den)

Titta på dig själv.

Hur tror du Daniel skulle reagera om han såg dig just nu?

Han såg så upp till dig.

Han ville bli precis som du, men om han skulle ha sett dig som du är idag.

PAPPAN

Jag svek honom...

MJUKISDJURET

Du svek honom inte den dagen men du sviker honom nu.

Så vill du göra honom stolt eller vill du bara sitta här och tycka synd om dig själv, vilket väljer du?

PAPPAN

Jag kan inte göra det du ber mig om, jag kan bara inte.

MJUKISDJURET

Du tror det är jag som ber dig om det här? Det är inte jag som ber dig

(Mjukisdjuret går fram till lådan och gräver i den, han tar fram ett fotografi och ger det till pappan) det är Daniel som ber dig. Din son ber dig!

(pappan kan inte titta ner på fotot han ser rädd ut)

Du var hans hjälte.

PAPPAN

Jag är ingen hjälte...

MJUKISDJURET

Vet du för första gången så håller jag med dig, du är ingen hjälte. När man faller, och det gör alla, så är de som tar upp sig igen det är de riktiga hjältarna. Daniel tror att du fortfarande är en hjälte.

(Mjukisdjuret sätter sig på soffryggen, Pappan sitter och tittar på fotot på Daniel. Han tittar på flaskan och beslutar att nu är det dags att ta ett beslut. Han ställer sig upp och kastar flaskan).

PAPPAN

Du har rätt. Jag har varit självisk och jag antar att jag har drivit bort alla. Men du måste förstå hur svårt det har varit för mig. Han dog i mina armar...det är något ingen förälder ska behöva gå igenom.

Jag har försökt att glömma den dagen och det funkade ända tills du kom hit! För allt du vill är att påminna mig hela tiden!

MJUKISDJURET

Jag är inte här för att påminna dig utan här för att hjälpa dig bearbeta.

PAPPAN

Vad det än är så är det inte direkt lätt.

MJUKISDJURET

Den rätta vägen är inte alltid lätt.

(pappan tittar frågande på mjukisdjuret)

Det är svårt men det är även det enda som faktiskt kommer att hjälpa dig-

(en stunds tystnad)

PAPPAN

Så vad är nästa "rätta" steg för mig?

MJUKISDJURET

(tar upp fotot på Daniel)

Ta en titt på det här fotot *(han lägger ner fotot framför pappan)*

Säg nu allt du skulle vilja säga till Daniel.

PAPPAN

(Pappan kämpar med att ta upp fotot. Ljus förändring, vi befinner oss i pappans tankar)

Hej gubben. Det är så mycket jag skulle vilja be förlåtelse för. Förlåt att jag inte kunde rädda dig den dagen. Förlåt att jag tappade fokusen, förlåt att jag har svikit dig och varit självisk.

Jag önskar att jag kunde få vara tillsammans med dig, jag saknar dig så mycket men jag vet att du vill att jag ska vara bättre och jag ska bli bättre det lovar jag.

(Mjukisdjuret tittar på pappan och sen upp mot Daniel)

MJUKISDJURET

Det är dags nu. *(han tar upp pappans anteckningsblock och skriver något i den. Mjukisdjuret försvinner bakom soffan)*

PAPPAN

Jag älskar dig. *(Pappan vänder sig om och ser att Charlie är borta)*

Charlie? Charlie? *(han går bakom soffan och hittar Charlie som mjukisdjur igen, han tar upp honom och märker sen att hans dagbok är öppen. Pappan läser ett meddelande från Charlie)*

Tack. Tack för allt Charlie.

(Pappan sätter ner Charlie i mitten av bordet, Pappan tar upp sin penna och börjar skriva i sin dagbok)

BLACK/SLUT